

Kod ucznia

Ilość zdobytych punktów

KONKURS PRZEDMIOTOWY Z PRZYRODY
dla uczniów szkół podstawowych
10 stycznia 2015 r. – zawody II stopnia (rejonowe)

Drogi Uczniu,
przed Tobą test składający się z **40 zadań**. Na ich rozwiązanie przeznaczono **60 minut**.

Powodzenia!

W zadaniach nr 1 – 40 podane są 4 odpowiedzi, ale tylko jedna jest poprawna. Wybierz ją i obwiedź kółkiem. Jeżeli się pomylisz, błędną odpowiedź przekreśl i zaznacz kółkiem poprawną. Za każde dobrze rozwiązane zadanie otrzymasz 1 punkt.

Zadanie 1.

Który z podanych faktów jest następstwem ruchu obrotowego Ziemi?

- a) W Świebodzinie i Słubicach tuż przed letnimi wakacjami dzień jest bardzo długi.
- b) Lecząc samolotem z Londynu do Kijowa, zmieniasz strefę czasową.
- c) Zima w Rio de Janeiro (Brazylia) rozpoczyna się w czerwcu.
- d) W Zielonej Górze i Nowej Soli słońce zimą góruje niżej niż latem.

Zadanie 2.

Z której mapy należy skorzystać, by dowiedzieć się, na jakiej wysokości leży Międzyrzecz lub Krosno Odrzańskie?

- a) *Gospodarka Polski*
- b) *Klimat Polski*
- c) *Polska. Mapa hipsometryczna*
- d) *Polska. Surowce mineralne*

Zadanie 3.

Którą skałę można opisać w następujący sposób?

Skala ta jest podstawowym surowcem do produkcji szkła. Występuje w wielu miejscach w Polsce, między innymi w okolicach Wschowy, Żar i Żagania.

- a) piasek
- b) piaskowiec
- c) glina
- d) wapień

Zadanie 4.

Leszczyzny i jeżyny w okolicy Drezdenka i Strzelec Krajeńskich rosną w warstwie lasu zwanej:

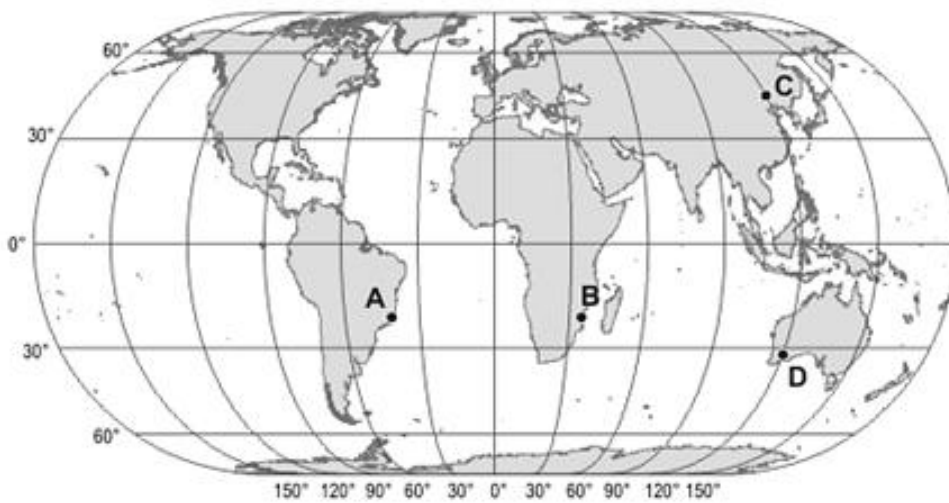
- a) ściółką.
- b) runem leśnym.
- c) podszytem.
- d) koronami drzew.

Zadanie 5.

Jakich gleb dotyczy poniższy opis?

Pokrywają przeważającą część Polski. Występują również w okolicach Sulęcina i Gorzowa Wielkopolskiego. Są mało żyzne, ponieważ powstały na piasku. Mają cienką warstwę próchnicy.

- a) gleb bielcowych i płowych
- b) czarnoziemów i madów
- c) gleb płowych i czarnoziemów
- d) madów i gleb bielcowych

MAPA DO ZADAŃ 6 – 9**Zadanie 6.**

W których punktach, z zaznaczonych na mapie kuli ziemskiej, wschód Słońca można obserwować równocześnie?

- a) C i D
- b) A, B i D
- c) A i C
- d) A i B

Zadanie 7.

Wskaż odpowiedź, w której prawidłowo uporządkowano kontynenty od największego do najmniejszego.

- a) B, C, A, D
- b) C, A, D, B
- c) D, A, B, C
- d) C, B, A, D

Zadanie 8.

Podróż statkiem z miasta B do miasta D odbywa się przez Ocean

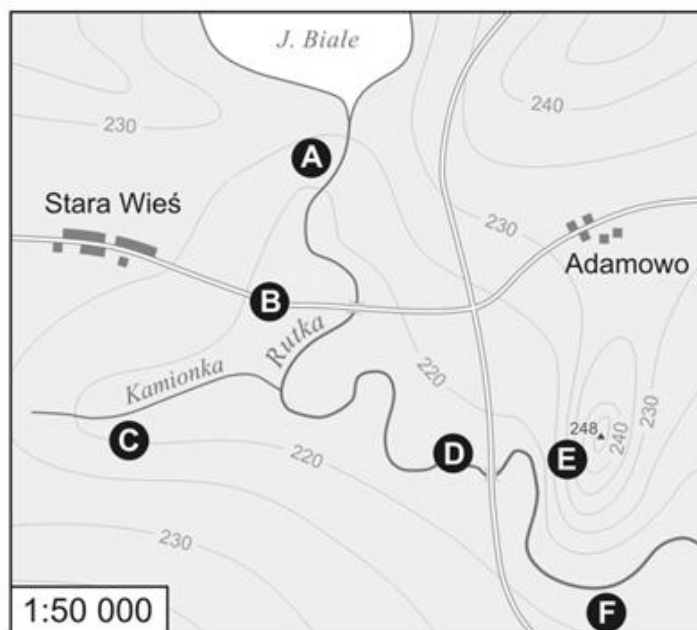
- a) Spokojny.
- b) Indyjski.
- c) Arktyczny.
- d) Atlantycki.

Zadanie 9.

Ile miast, zaznaczonych na mapie punktami A, B, C i D, leży na półkuli południowej i półkuli zachodniej?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4

MAPA DO ZADAŃ 10 – 11

Zadanie 10.

Na mapie odległość od Starej Wsi do Adamowa wynosi około 6 cm. Jaka jest odległość rzeczywista pomiędzy tymi miejscowościami?

- a) 500 m b) 1500 m c) 3 km d) 5 km

Zadanie 11.

Zaznacz prawdziwe stwierdzenie.

- a) Rzeka Rutka wpada do Jeziora Białego, ale z niego nie wypływa.
b) Punkt D położony jest niżej niż punkt A.
c) Wysokość bezwzględna najwyższego punktu na mapie wynosi 248 m.
d) Punkt B położony jest wyżej niż punkt E.

Zadanie 12.

Do naturalnych składników krajobrazu **nie należy**

- a) klifowy brzeg morza w okolicy Gdyni.
b) wąwóz lessowy w Sandomierzu.
c) jezioro rynnowe na Pojezierzu Pomorskim.
d) pole uprawne w Beskidach.

Zadanie 13.

Polska leży w strefie klimatu umiarkowanego, przejściowego. Klimat Polski cechuje się

- a) chłodnym i wilgotnym latem oraz ciepłą zimą.
b) chłodnym i wilgotnym latem oraz mroźną zimą z opadami śniegu.
c) gorącym i suchym latem oraz mroźną zimą.
d) gorącym lub chłodnym latem oraz mroźną lub ciepłą zimą.

Zadanie 14.

Na podstawie opisu wybierz odpowiednią nazwę kraju sąsiadującego z Polską.

Nizinny kraj, który nie ma dostępu do morza. Po obu stronach jego granicy z Polską znajduje się Puszcza Białowieska chroniona jako park narodowy.

- a) Ukraina b) Litwa c) Białoruś d) Rosja

Zadanie 15.

Na podstawie danych zawartych w tabeli odpowiedz, jaka jest różnica między powierzchnią lasów w kraju śródziemnomorskim i Węgrami.

Kraj	Powierzchnia lasów w %
Austria	47
Hiszpania	29
Litwa	31
Polska	29
Szwecja	60
Węgry	20

- a) 40% b) 27% c) 9% d) 2%

Zadanie 16.

Na mapie zaznaczono literami położenie trzech parków narodowych w Polsce. W którym podpunkcie prawidłowo przyporządkowano ich nazwy?

- a) A – PN Ujście Warty, B – PN Gór Stołowych, C – Ojcowski PN
b) A – Drawieński PN, C – Ojcowski PN, D – Karkonoski PN
c) A – PN Ujście Warty, B – Karkonoski PN, D – Ojcowski PN
d) A – Drawieński PN, B – PN Gór Stołowych, C – PN Ujście Warty

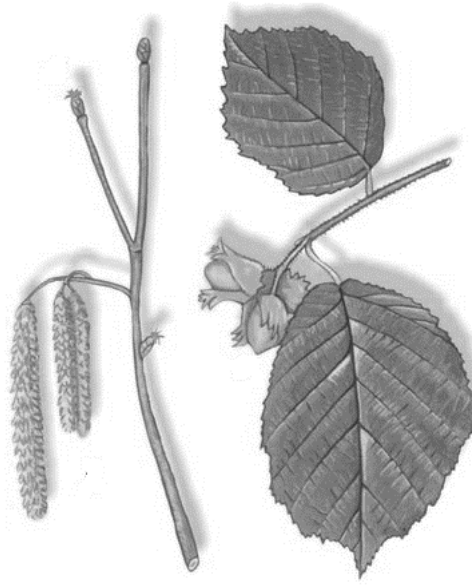
Zadanie 17.

Najdłuższą granicą lądową Polski jest granica z

- a) Ukrainą. b) Czechami. c) Niemcami. d) Słowacją.

Zadanie 18.

Jaką roślinę przedstawia poniższy rysunek?

- a) topolę b) leszczynę c) lipę d) modrzew

Zadanie 19.

Zaznacz źródło informacji, z którego skorzystasz, pisząc notatkę o mniszku pospolitym.

- a) *Owady naszych lasów* film
b) *Ptaki wodne* czasopismo
c) *Rośliny łąkowe Polski* album
d) *Choroby przenoszone przez zwierzęta* broszura

Zadanie 20.

Który z produktów jest pokarmem pochodzenia zwierzęcego?

- a) ser b) bułka c) kasza d) grzyby

Zadanie 21.

Jadalną częścią ziemniaka jest

- a) korzeń. b) owoc. c) kwiat. d) łodyga.

Zadanie 22.

Które zęby służą przede wszystkim do odcinania kęsów pokarmu?

- a) kły b) siekacze c) zęby trzonowe d) zęby przedtrzonowe

Zadanie 23.

Na kontrolę zębów udasz się do lekarza

- a) laryngologa. b) ortopedy. c) pediatry. d) stomatologa.

Zadanie 24.

Zaznacz podpunkt, w którym przedstawiono proces rozwoju próchnicy.

- I. Pojawiają się ubytki na powierzchni zębów.
- II. Kwasy niszczą powierzchnię zębów.
- III. Na nieumytych zębach zbiera się osad nazębny.
- IV. Bakterie nazębne rozkładają cukry na kwasy.

- a) IV, III, II, I b) II, I, IV, III c) III, IV, II, I d) I, II, III, IV

Zadanie 25.

Uczennice wyjaśniały, na czym polega zapobieganie chorobom zakaźnym.

Ala: *Na przyjmowaniu antybiotyków.*

Ela: *Na dbaniu o czystość pomieszczeń.*

Iza: *Na uprawianiu sportu.*

Ola: *Na poddawaniu się szczepieniom ochronnym.*

Które uczennice mają rację?

- a) wszystkie b) Ela, Iza i Ola c) Ala i Ola d) tylko Ola

Zadanie 26.

Jakiej choroby zakaźnej dotyczy poniższy opis?

Pojawiają się bardzo swędzące, czerwone plamki na ciele, przekształcające się w pęcherzyki wypełnione płynem.

- a) anginy b) ospy wietrznej c) tężca d) grypy

Zadanie 27.

Efekt cieplarniany na Ziemi wywołwany jest przez

- a) topnienie lodowców.
- b) obecność dwutlenku siarki w powietrzu.
- c) zwiększoną aktywność Słońca.
- d) nadmiar dwutlenku węgla w atmosferze.

Zadanie 28.

Zaznacz podpunkt, w którym wymieniono **wyłącznie** organizmy oddychające płucami.

- a) płotka, rak, pantofelek
- b) delfin, płotka, foka
- c) pantofelek, rak, żaba
- d) delfin, foka, żaba

Zadanie 29.

Jaki organizm widoczny jest na poniższej ilustracji?

- a) rozwieltka b) chełbia c) stułbia d) rurecznik

Zadanie 30.

Morze Bałtyckie jest słabo zasolone. Wartość zasolenia waha się od 0,2% w Zatoce Botnickiej do 1,8% u wybrzeży Danii. Średnie zasolenie Oceanu Atlantyckiego jest równe 3,4%. Która z poniższych odpowiedzi wyjaśnia tak niskie zasolenie Bałtyku?

- a) Duże parowanie, wąskie połączenie z oceanem, niewielki dopływ słodkich wód.
b) Duży dopływ słodkich wód, wąskie połączenie z oceanem, niewielkie parowanie.
c) Gorący klimat, duży dopływ wód słodkich, swobodna wymiana wód z oceanem.
d) Małe parowanie, niewielki dopływ wód rzecznych, swobodna wymiana wód z oceanem.

Zadanie 31.

Zaznacz podpunkt a, b, c lub d, w którym poprawnie dobrano właściwości wody w stanie ciekłym.

- I. *Jest słabym rozpuszczalnikiem soli kuchennej.*
II. *Przyjmuje kształt naczynia, w którym się znajduje.*
III. *Krzepnie w temperaturze 0° C.*
IV. *Jest bardzo dobrym rozpuszczalnikiem soli kuchennej.*
V. *Dobrze przewodzi prąd elektryczny.*
VI. *Paruje tylko w temperaturze 100° C.*
VII. *Ma stałą objętość i kształt.*
VIII. *Słabo przewodzi prąd elektryczny.*

- a) II, III, IV, V b) I, III, V, VII c) IV, VI, VII, VIII d) I, II, VI, VIII

Zadanie 32.

Zaobserwowano, że napełniona powietrzem bańka mydlana wprowadzona do naczynia z wodorem opada, a w naczyniu z tlenem unosi się. Który z wniosków zapisanych na podstawie obserwacji jest prawdziwy?

- a) Gęstość powietrza jest większa od gęstości tlenu.
b) Gęstość powietrza jest mniejsza od gęstości wodoru.
c) Gęstość tlenu jest mniejsza od gęstości wodoru.
d) Gęstość wodoru jest mniejsza od gęstości tlenu i gęstości powietrza.

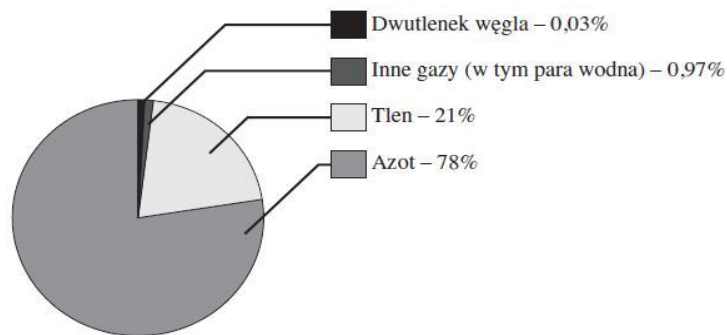
Zadanie 33.

Wskaż osobę, która dba o środowisko.

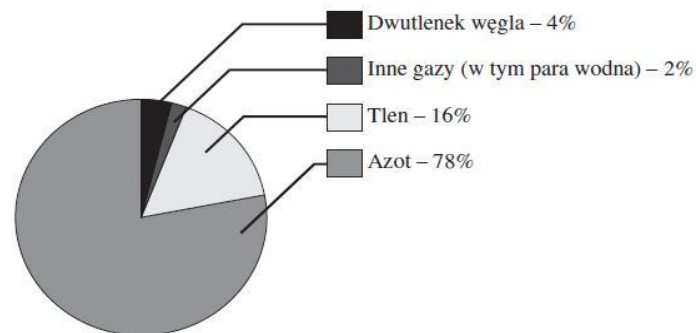
- Pani Ewa używa dwa razy więcej proszku do prania, niż zaleca przepis.
- Ania kąpie się codziennie w wannie pełnej wody.
- Janek natychmiast zmienia uszczelkę, gdy zaczyna cieknąć kran.
- Pan Marek zawsze myje naczynia pod bieżącą wodą.

Zadanie 34.

Poniższe wykresy przedstawiają skład powietrza wdychanego i wydychanego.

Skład powietrza wdychanego

Skład powietrza wydychanego

Zaznacz zdanie prawdziwe.

- Powietrze wdychane zawiera więcej dwutlenku węgla niż tlenu.
- Zawartość azotu w powietrzu wdychanym i wydychanym nie ulega zmianie.
- Zawartość tlenu w powietrzu wdychanym i wydychanym nie ulega zmianie.
- Powietrze wydychane nie zawiera azotu i tlenu.

Zadanie 35.

Wskaż osobę, która – robiąc zakupy – **nie dba** o środowisko.

- Pani Ola kupuje owoce luzem.
- Pani Jola kupuje dezodoranty w kulce.
- Pan Jarek kupuje mleko w papierowych kartonach.
- Pan Mirek pakuje zakupy w plastikowe reklamówki.

Zadanie 36.

Zaznacz podpunkt, w którym poprawnie dobrano przykłady zjawisk fizycznych.

- I. *Rdzewienie metalowej łyżki.*
- II. *Powstawanie mgły.*
- III. *Zakwaszenie gleby.*
- IV. *Opadanie piłki siatkowej.*
- V. *Topnienie lodu.*
- VI. *Rozkład obumarłych szczątków roślin i zwierząt.*
- VII. *Rozpuszczanie skał wapiennych – tworzenie form krasowych.*
- VIII. *Rzeźbienie figur ogrodowych z drewna.*

a) I, III, VI, VII

b) II, III, IV, V

c) I, VI, VII, VIII

d) II, IV, V, VIII

Zadanie 37.

Uczeń umieścił dwie takie same rośliny w dwóch identycznych słoikach z wodą. Następnie postawił oba słoiki w zacienionym miejscu. Nad jednym z nich zainstalował oświetlenie. W jakim celu uczeń wykonał to doświadczenie?

- a) Chciał sprawdzić, czy rośliny wyrosną w suchym miejscu.
- b) Chciał sprawdzić, jaki wpływ na rozwój roślin ma światło.
- c) Chciał sprawdzić, czy rośliny wyrosną w zacienionym miejscu.
- d) Chciał sprawdzić, jaki wpływ na wzrost roślin ma woda.

Zadanie 38.

Jaką drogę pokonał rowerzysta w ciągu 4 godzin, jeżeli jego średnia prędkość wynosiła 20 km/h?

a) 5 km

b) 40 km

c) 80 km

d) 240 km

Zadanie 39.

Dlaczego filiżanki wykonane z metalu nie są zbyt praktyczne?

- a) Mogą poparzyć usta w czasie picia.
- b) Mogą się stłuc podczas używania.
- c) Gorąca woda nie powoduje ich rdzewienia.
- d) Mogą pęknąć od gorącej wody.

Zadanie 40.

Wskaż podpunkt, w którym wymieniono wyłącznie przykłady mieszanin jednorodnych.

- a) woda z octem, powietrze, woda z piaskiem
- b) woda z olejem, woda z cukrem, woda z opiłkami żelaza
- c) woda z cukrem, powietrze, woda z octem
- d) woda z opiłkami żelaza, woda z olejem, woda z piaskiem

BRUDNOPIS